

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНІКА

Факультет філології

Кафедра слов'янських мов

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
СТИЛІСТИКА І КУЛЬТУРА ПОЛЬСЬКОЇ МОВИ

Рівень вищої освіти – перший (бакалаврський)

Освітня програма «Польська мова і література та англійська мова»

Спеціальність **В11 Філологія**

Спеціалізація (за наявності) **В11.033 Слов'янські мови та література**
(переклад включно), перша - польська

Галузь знань **В Культура, мистецтво та гуманітарні науки**

Затверджено на засіданні
кафедри слов'янських мов
Протокол №1 від “27” серпня
2025 р.

м. Івано-Франківськ – 2025 р.

1. Загальна інформація

Назва дисципліни	Стилістика і культура польської мови
Викладач (і)	Бусіло Саманта Елжбета
E-mail викладача	samanta.busilo@cnu.edu.ua
Формат дисципліни	<u>Очний/заочний</u>
Обсяг дисципліни	90 годин/3.0 кредитів ECTS [год. 24+36+30]
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://classroom.google.com/c/Nzc1MTI4Njc2MTAw?cjc=5d3hqda2
Консультації	Консультації проводяться згідно з узгодженим графіком на навчальний семестр. Також консультації можливі в день проведення лекцій чи практичних занять, окрім того практикується залучення онлайн ресурсів за попередньою домовленістю.

2. Анотація до навчальної дисципліни

Przedmiotem nauczania są podstawowe zagadnienia z zakresu stylistyki oraz kultury języka polskiego. Treści obejmują zagadnienia praktycznej stylistyki, w tym pojęcia stylu i norm stylistycznych, odmian językowych i stylistycznych polszczyzny, kanonów stylu komunikacyjnego, funkcji środków stylistycznych, kompozycji pism użytkowych i akademickich form wypowiedzi, a także normy potocznej i wzorcowej w języku polskim oraz etyki i estetyki językowej.

3. Мета та цілі навчальної дисципліни

Celem nauczania przedmiotu jest zwrócenie uwagi na funkcjonalne i stylistyczne różnicowanie współczesnej polszczyzny, podnoszenie kompetencji językowej słuchaczy w zakresie poprawności stylistycznej, zorientowanie w zagadnieniach praktycznej stylistyki, m.in. stylistycznych odmianach języka polskiego, użytkowych gatunkach wypowiedzi i środkach stylistycznych. W toku kursu studenci poznają również podstawowe wymagania dotyczące form wypowiedzi stosowanych w szkole oraz w dyskursie naukowym w odmianie akademickiej, kanonów stylu komunikacyjnego, funkcji środków stylistycznych, kompozycji pism użytkowych i akademickich form wypowiedzi, a także błędów stylistycznych w języku polskim oraz etyki i estetyki językowej.

4. Програмні компетентності та результати навчання

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) у процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 8. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземною мовою (польською та англійською мовами).

ЗК 11. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.

Фахові компетентності :

ФК 1. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 3. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії польської мови

ФК 4. Здатність аналізувати діалектні та соціальні різновиди польської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати польську мову в усній і письмовій формах, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією (лінгвістичною і основними літературознавчими термінами) для розв'язання професійних завдань.

ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення, перекладу та редагування текстів різних жанрів і стилів польською мовою.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ФК 12. Здатність до організації як усної, так і писемної ділової комунікації.

ФК 13. Здатність перекладати, редагувати, реферувати та анотувати польською мовою тексти різних жанрів.

Програмні результати навчання :

ПРН 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефахівцями державною та польською і англійською мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 6. Використовувати інформаційні й комунікаційні технології для вирішення складних спеціалізованих завдань і проблем професійної діяльності.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їхнього розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 9. Характеризувати діалектні та соціальні різновиди польської мови, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ПРН 10. Знати норми польської мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів польською мовою.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 14. Використовувати польську мову в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному) для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

ПРН 16. Знати й розуміти основні поняття, теорії та концепції польської філології, уміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та / або навчання.

ПРН 20. Дотримуватися правил академічної доброчесності, тобто принципів особистого прикладу, відповідальності, справедливості, академічної свободи, взаємоповаги і взаємодовіри, прозорості, партнерства та взаємодопомоги, компетентності й професіоналізму, законності тощо.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни	
Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12
практичні	24
самостійна робота	54

Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний / вибірковий
8	В11 Філологія	4	Нормативний

Тематика навчальної дисципліни			
Тема	кількість год.		
	лекції	заняття	сам. роб

Тема 1. Stylistyka jako dyscyplina naukowa. Pojęcie stylu.	1		4
Тема 2. Zróżnicowanie współczesnej polszczyzny. Odmiana mówiona i pisana. Język „zapisany”.	1	2	4
Тема 3. Odmiany środowiskowe języka polskiego – język młodzieżowy.	1	2	2
Тема 4. Styl potoczny. Językowy obraz świata.	1	2	2
Тема 5. Styl urzędowy.	1	2	2
Тема 6. Styl naukowy. Język polski w odmianie akademickiej.	1	2	6
Тема 7. Styl publicystyczno-dziennikarski. Język mediów. Język reklamy.	1	4	2
Тема 8. Styl retoryczny. Język polityki.	1	2	2
Тема 9. Kultura języka polskiego. Podstawowe pojęcia.	1	2	2
Тема 10. Styl komunikatywny.	1	2	2
Тема 11. Wybrane zagadnienia z kultury języka polskiego.	1	4	4
ЗАГ.:	12	24	30

6. Система оцінювання навчальної дисципліни

Загальна система оцінювання курсу	Накопичування балів під час вивчення дисципліни здобувачем вищої освіти здійснюється у такому співвідношенні (підсумковий контроль у формі заліку): Загальні 100 балів включають: 1) обсяг балів за лекційні заняття – 10 % 2) практичні заняття – 20 % 2) обсяг балів за самостійну роботу: - індивідуальні проекти – 20 % 3) екзамен – 50% Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті за виступ та виконання письмового завдання студентом. Передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми під час роботи на практичних заняттях та набутих
-----------------------------------	---

професійних навичок під час виконання практичних завдань.

Критерії поточного оцінювання:

«90-100 балів» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу.

«70-89 балів» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки.

«50-69 балів» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових відповідей (в т. ч. у вигляді мультимедійних презентацій), але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, без використання необхідної літератури, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки.

«Менше 50 балів» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових відповідей, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності.

Контроль за самостійною роботою.

Самостійна робота здобувачів освіти передбачає:

1. Виконання завдань в Гугле Класрум
2. Підготовка індивідуальних проєктів.

Підготовка індивідуального проєкту.

Вивчення дисципліни передбачає обов'язкову підготовку індивідуального проєкту. Оцінювання індивідуального проєкту здійснюється за 100 бальною шкалою.

Метою підготовки індивідуального проєкту є закріплення теоретичних знань і практичних навичок з дисципліни.

Критерії оцінювання індивідуального проєкту:

	«90-100 балів» – індивідуальний проєкт виконано на високому рівні, вирішено усі поставлені завдання. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив повне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією. «70-89 балів» – індивідуальний проєкт містить деякі незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив достатнє володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією. «50-69 балів» – індивідуальний проєкт містить незначні помилки та суперечні питання, які можуть бути виправлені письмово, або захищені усно, проте сам проєкт не містить всебічного аналізу, а поставлені питання вирішені не повністю. Під час усного захисту проєкту здобувач освіти проявив загальне володіння матеріалом та свій виступ супроводжував мультимедійною презентацією. «Менше 50 балів» – індивідуальний проєкт не відповідає поставленим завданням, допущені суттєві помилки та неточності. Наявність мультимедійної презентації без усного захисту проєкту.
Вимоги до письмових робіт	Zgodnie z opisem w Google Classroom.
Практичні заняття	Zgodnie z opisem w Google Classroom.
Умови допуску до підсумкового контролю	Należy uzyskać minimum 25 punktów za aktywności przewidziane w ramach zajęć praktycznych oraz pracy samodzielnej.
Підсумковий контроль/екзамен	<u>Egzamin pisemny</u> . Zestaw egzaminacyjny składa się z testu online oraz części pisemnej. Test zawiera pytania teoretyczne i praktyczne, jednostki zamknięte (wybór wielokrotny). Część pisemna polega na napisaniu eseju.

7. Політика навчальної дисципліни

1. Письмові роботи виконуються відповідно до теми практичних занять, зазначених у силабусі.

Письмові роботи	Передбачаються різноманітні завдання, спрямовані на стилістичний аналіз текстів, розвиток критичного мислення й письмових навичок, а також на редагування текстів.
Академічна доброчесність	Дотримання академічної доброчесності засновується на ряді положень та принципів академічної доброчесності, що регламентують діяльність здобувачів вищої освіти та викладачів університету:

	1. Кодекс честі Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 2. Положення про Комісію з питань етики та академічної доброчесності. 3. Положення про запобігання академічному плагіату та іншим порушенням академічної доброчесності у навчальній та науково-дослідній роботі здобувачів освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 4. Положення про запобігання академічному плагіату. 5. Склад комісії з питань етики та академічної доброчесності Карпатського національного університету імені Василя Стефаника. 6. Лист МОН України «До питання уникнення проблем і помилок у практиках забезпечення академічної доброчесності». Ознайомитися з даними положеннями та документами можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
Відвідування занять	Можливість і порядок відпрацювання пропущених здобувачем освіти занять регламентується «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності здобувачів вищої освіти Карпатського національного університету імені Василя Стефаника». Ознайомитися з положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника У разі виконання завдання здобувачем освіти пізніше встановленого терміну, без попереднього узгодження ситуації з викладачем, оцінка за завдання – «незадовільно», відповідно до «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника
Неформальна освіта	Можливість зарахування результатів неформальної освіти регламентується «Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної освіти в Карпатському національному університеті імені Василя Стефаника». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника Додаткові бали до поточного контролю здобувач освіти може отримати, пройшовши навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру, взявши участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни чи підготувавши дайджест (добір уривків з різних джерел на певну тематику, подану в переліку додаткових питань для опрацювання). У форматі дайджестів можна зробити системний аналіз будь-якого теоретичного положення, розкрити різні точки зору на будь-яку проблему, тему, питання та зробити узагальнюючі висновки: 2 бали – нараховується здобувачам освіти, які пройшли навчальний курс у вигляді неформальної освіти з отриманням сертифікату в межах предмету вивчення дисципліни протягом навчального семестру.

2 бали – нараховується здобувачам освіти, які взяли участь у науковому, освітньому чи прикладному проєкті, який відповідає предмету дисципліни.

1 бал – нараховується здобувачам освіти, які підготували дайджест на певну тематику в межах вивчення дисципліни.

Також за рішенням кафедри здобувачам освіти, які брали участь у науково-дослідній роботі (роботі конференцій, студентських наукових гуртків та проблемних груп, підготовці публікацій), а також були учасниками олімпіад, конкурсів, можуть присуджуватися додаткові бали «Положення про порядок організації та проведення оцінювання успішності студентів». Ознайомитися із положенням можна за посиланням: [Електронний фонд локальних нормативно-правових документів Карпатського національного університету імені Василя Стефаника](#)

8. Рекомендована література

Основна

1. Bańkowska E., Jagodzińska J., Kozłowska E., Mikołajczuk A., Wolańska E., Wolański A., Wszeborowska H., Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów, Warszawa, 2003
2. H. Kurkowska, S.Skorupka, Stylistyka polska. Zarys., PWN, 2015
3. Style współczesnej polszczyzny. Przewodnik po stylistyce polskiej, red. E. Malinowska, J. Nocoń, U. Żydek-Bednarczuk, Kraków, 2014
4. Współczesny język polski, red. J. Bartmiński, Lublin 2001
5. Zdunkiewicz-Jedynak D. Ćwiczenia ze stylistyki. Warszawa, 2010
5. Zdunkiewicz-Jedynak D. Wykłady ze stylistyki. Warszawa, 2008

Додаткова

1. Bralczyk J. Język na sprzedaż. Gdańsk, 2004
2. Bralczyk J. Język polityki i polityków, w: O zagrożeniach i bogactwie polszczyzny, red. J. Miodek. Wrocław, 1996
3. Red. S. Dubisz, Nauka o języku dla polonistów, Książka i Wiedza, 1999
4. E. Wierzbicka, A. Wolański, D. Zdunkiewicz, Podstawy stylistyki i retoryki PWN, 2008
5. M. Bańko, Polszczyzna na co dzień, PWN 2006
6. D. Zdunkiewicz-Jedynak, Wykłady ze stylistyki, PWN 2017
7. M. Zaśko-Zielińska, Sztuka pisania, PWN 2008
8. J. Bratmiński, Współczesny język polski, (hasła: ustna odmiana języka, język ustny a pisany, styl potoczny, styl urzędowy, styl artystyczny, styl naukowy, nowomowa, styl naukowy, terytorialne odmiany polszczyzny, środowiskowe i zawodowe odmiany języka, gatunkowe wzorce wypowiedzi, akty mowy), Lublin 2001
9. S. Gajda, Przewodnik po stylistyce polskiej, Opole 2005

10. J. Bartmiński, Styl potoczny jako centrum systemu stylowego języka, „Poradnik językowy” 1999, z.1-2, s.10-23
11. A. Wilkoń, Typologia odmian językowych współczesnej polszczyzny, Katowice 2000
12. K. Haxel, Życiorys inaczej, „Polonistyka”, 1994, nr 8
13. A. Markowski, Polszczyzna końca XX wieku, Warszawa, 1992
14. F. Nieckula, Język ustny a język pisany [w:] Encyklopedia kultury polskiej XX wieku. Współczesny język polski., t.II, red. J. Bartmińskiego Wrocław, 1993
15. J. Paduczewa, O strukturze akapitu [w:] O spójności tekstu, red. R. Mayenowa Wrocław, 1971
16. P. Wróblewski, Odmiany stylowe współczesnej polszczyzny, „Prace filologiczne” 1988
17. J. Puzynina, J. Puzynina, Słowo-wartość-kultura, Lublin 1997
18. S. Gajda, Najnowsze dzieje języków słowiańskich. Język polski, 2001
19. E. Bańkowska, A. Mikołajczuk, Praktyczna stylistyka nie tylko dla polonistów. Warszawa 2003
20. A. Ruszer, Oswoić tekst, UNIVERSITAS, 2016
21. E. Lipińska, Pisać jak z nut, UNIVERSITAS, 2018
22. H. Jadacka, Kultura języka polskiego, PWN, 2020
23. S. Busiło, Opis operacji mentalnych i procesu badawczego w dyskursie naukowym w perspektywie glottodydaktycznej (propozycja inwentarza leksykalnego), DOI: [10.33896/PorJ.2024.10.4](https://doi.org/10.33896/PorJ.2024.10.4)
24. S. Busiło, Gatunki naukowe i dydaktyczne w edukacji polonistycznej na Ukrainie, Poradnik Językowy 2022, z. 1, s. 226-247, DOI: 10.33896/PorJ.2022.1.12 http://www.poradnikjezykowy.uw.edu.pl/wydania/poradnik_jezykowy.790.2022.01.13-S.Busilo.pdf
44. Zwiefka-Chwałek A. Słowo Internetu – współczesne hieroglify, www.cyberforum.pl/teksty.php

Викладач Саманта Бусіло